

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul Axentiev Alexei în numele și interesele lui Axentiev Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Axentiev împotriva Inspecției Financiare, terț ÎM Regia „Autosalubritate” privind anularea actelor administrative,

împotriva hotărârii din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-957/23
NR. PIGD 2-21016201-01-3ra-21092023)*

Admisibilitatea recursului; Termenul de procedură; Neprezentarea motivării cererii de recurs depuse până la 1 septembrie 2023.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Dodon,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

02 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Axentiev Alexei în numele și interesele lui Axentiev Eugeniu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 03 februarie 2021, Eugeniu Axentiev s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Inspecției Financiare, terț ÎM Regia „Autosalubritate”, prin care a solicitat anularea actului administrativ individual defavorabil - Raportul privind rezultatele inspectării financiare la ÎM Regia „Autosalubritate” din 13.11.2020 și constatarea încălcărilor de lege admise de către controlori la efectuarea inspectării financiare la ÎM Regia „Autosalubritate” și la emiterea raportului din 13.11.2020.

2. În motivarea acțiunii, în esență, reclamantul susține că Inspecția Financiară a emis un raport de inspectare financiară la data de 13.11.2020, pe care îl consideră ilegal și defavorabil, acesta fiind adus la cunoștința sa pe 20.11.2020. În opinia lui, actul respectiv a fost emis cu încălcarea legislației și fără o evaluare corectă a obiecțiilor sale.

3. Eugeniu Axentiev a invocat că Inspecția Financiară a fost efectuată cu derogări majore de la prevederile legale, încălcându-i drepturile ca director al ÎM Regia „Autosalubritate”. În mod particular, controlorii au ignorat dispozițiile art. 8 alin. (4) și art. 9 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției Financiare și diverse articole din Codul administrativ.

4. Reclamantul a subliniat că inspectorii Andrei Ciochină și Rubin Vătavu au extins nejustificat perioada supusă controlului, au ignorat obiecțiile sale și au emis concluzii tendențioase, cu scopul de a discredita administrația întreprinderii. Acesta a menționat că inspectorii au prezentat încălcări scoase din context, deformând realitatea.

5. A menționat că întreaga procedură de inspectare și raportul emis au fost instrumentate pentru a justifica afirmațiile publice defăimătoare făcute de Primarul General Ion Ceban împotriva sa, în scopul de a-l discredita pe fondul unor interese politice legate de Partidul Socialiștilor.

6. Reclamantul a subliniat că întreprinderea a fost supusă unor controale repetate și abuzive, fără un temei juridic clar, controlul financiar din 2020 fiind

o continuare nejustificată a unei tentative anulate anterior. În acest sens, a invocat că întreprinderea a fost deja supusă unor verificări de către Curtea de Conturi și alte organe de control.

7. A indicat că Inspekția Financiară nu a evaluat corect performanțele economico-financiare ale întreprinderii, omisiune care a condus la emiterea unor concluzii eronate. Controlul s-a concentrat doar pe evidențierea unor pretinse abateri, fără a examina dinamica și contextul activităților întreprinderii.

8. Reclamantul a invocat că nu i-a fost permis accesul la dosarul administrativ complet, fiind prezentat doar raportul final, și că nu a avut posibilitatea să participe activ la inspekție sau să fie audiat înainte de emiterea raportului, încălcându-se astfel dreptul său la apărare.

9. La fel, a invocat că unul dintre inspectorii implicați, Andrei Ciochină, avea un conflict de interese personal și ar fi trebuit recuzat din procedură, fiind implicat anterior într-un control la aceeași întreprindere, care a fost anulat din cauza neregulilor.

10. Reclamantul a remarcat că inspekția a durat nejustificat de mult, încălcând termenul prevăzut de art. 60 alin. (1) din Codul administrativ, fără a fi informat despre motivele prelungirii, conform prevederilor art. 60 alin. (4) Cod administrativ.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea înaintată de Axentiev Eugeniu împotriva Inspekției Financiare, terț ÎM Regia „Autosalubritate” privind anularea actelor administrative, ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 10 iunie 2022, Axentiev Eugeniu, a depus apel nemotivat, iar la data de 19 septembrie 2022, a fost depus apelul motivat, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat integral hotărârea din 31 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a emis o nouă decizie, prin care: acțiunea în contencios administrativ înaintată de Eugeniu Axentiev împotriva Inspekției Financiare, terț ÎM Regia

„Autosalubritate” privind anularea actelor administrative, s-a declarat inadmisibilă.

14. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că raportul contestat din 13.11.2020 nu constituie un act administrativ în sensul Codului administrativ. Acesta este considerat o operațiune administrativă, care nu poate fi atacată decât concomitent cu un act administrativ propriu-zis.

15. Instanța a reținut că raportul de inspectare financiară privește direct ÎM Regia „Autosalubritate” și nu persoana fizică Axentiev Eugeniu, astfel încât acesta nu are un drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ.

16. Axentiev Eugeniu nu a prezentat dovada că ar avea împuterniciri legale pentru a reprezenta ÎM Regia „Autosalubritate” în instanță, ceea ce a condus la concluzia că nu poate solicita anularea raportului.

17. Astfel, instanța a remarcat că reclamantul a interpretat eronat normele de drept și circumstanțele faptice, încercând să conteste o operațiune administrativă care nu generează efecte juridice directe asupra sa.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 21 iulie 2023, acționând în numele și interesele lui Axentiev Eugeniu, avocatul Axentiev Alexei, prin intermediul poștei electronice, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie admisă integral. Ulterior, un recurs motivat nu a fost depus.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

19. Referințe la recursul declarat nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Art. XI. alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.”

21. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

22. Conform art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) (în redacția în vigoare la data declarării recursului).”

23. Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

24. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

25. Prin prisma art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.”

26. Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

27. Art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă prevede:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.”

28. Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

29. Potrivit art. 223 din Codul administrativ:

„Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96-114.”

30. Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ:

„Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

31. Potrivit art.97 alin. (3) din Codul administrativ:

„Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

32. Potrivit art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.”

33. Art. 47 alin. (3) din Codul administrativ:

„Culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

35. În speță însă, recurentul Axentiev Eugeniu și reprezentantul acestuia, nu s-au conformat prevederilor legale citate și au formulat cererea de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicieii deciziei recurate, limitându-se la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată de instanța ierarhic inferioară.

36. Din actele cauzei rezultă că, la 04 iulie 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat în ședință publică dispozitivul deciziei.

37. Copia dispozitivului deciziei menționate a fost expediat părților în mod electronic, la 06 iulie 2023. (vol. II, f.d.28)

38. La 20 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice (vol. II, f.d.29), avocatul Axentiev Alexei, care acționează în numele și interesele lui Axentiev Eugeniu, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie admisă.

39. În cererea de recurs nemotivată, reprezentantul recurentului a menționat că motivele de drept și de fapt pe care se întemeiază recursul vor fi invocate printr-o cerere de recurs suplimentară, după primirea deciziei motivate.

40. Potrivit extrasului din poșta electronică, Curtea de Apel Chișinău a notificat avocatului lui Axentiev Eugeniu decizia motivată, în mod electronic, la 13 septembrie 2023. (vol. II, f.d.34)

41. Astfel, în condițiile speței, termenul de prezentare a motivării recursului la Curtea Supremă de Justiție și-a început cursul la 14 septembrie 2023, iar termenul limită a fost ziua de 12 noiembrie 2023, ora 24.00.

42. Pe când, în contextul circumstanțelor relatate mai sus, Completul de judecată constată că la caz, deși reprezentantul recurentului a recepționat decizia motivată încă la data de 13 septembrie 2023, acesta nu a prezentat Curții Supreme de Justiție motivarea recursului.

43. Fiind cea interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul Axentiev Eugeniu trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CtEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), de declarare a recursului inadmisibil.

44. Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

45. Din cele constatate rezultă că, neprezentarea motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului și avocatului său, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat.

46. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230, art. 245 alin.(2) și art. 246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de avocatul Axentiev Alexei în numele și interesele lui Axentiev Eugeniu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc